ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Hravou cestou k dovednostem

Školní vzdělávací program školní družiny je v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb. § 28odst. 1. formuluje konkrétní cíle vzdělávání i jeho obsah, navrhuje odpovídající výchovné formy, obsahuje časový plán, charakterizuje materiální, personální a ekonomické podmínky školní družiny, vytváří podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, vymezuje podmínky pro dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.

Verze č. 5/2026

OBSAH ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

1. **Identifikační údaje**
2. **Charakteristika zařízení**
3. **Délka a časový plán**
4. **Konkrétní cíle zájmového vzdělávání**
   - 4.1 Školní družina I.-IV. oddělení
   - 4.2 Školní družina V. oddělení
5. **Formy vzdělávání**
   - 5.1 Školní družina I.-IV. oddělení
   - 5.2 Školní družina V. oddělení
6. **Výchovně vzdělávací obsah a klíčové kompetence**
   - 6.1 Školní družina I.-IV. oddělení
   - 6.2 Školní družina V. oddělení
7. **Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
8. **Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání**
9. **Popis materiálních podmínek**
10. **Popis personálních podmínek**
11. **Popis ekonomických podmínek**
12. **Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví**
13. **Dokumenty školní družiny**

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název:	Školní družina při Masarykově Základní škole a mateřské škole Hnojník 120
Adresa:	Hnojník 120, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace, 739 53 Hnojník
IČO:	750 26 708
IZO školy:	600 133 851
Telefon:	+420 558 694 275
Web:	www.zshnojnik.com
E-mail:	sekretariat@zshnojnik.com
Ředitel školy:	**Mgr. Adam Gallus**
Vychovatelky ŠD:	Zuzana Stenchláková, DiS., Soňa Kellerová, Ivana Ovčaří, Helena Korčová, Andrea Janovská, Naděžda Rzymanová
Vedoucí vychovatelka:	**Kristýna Moj**
Počet oddělení:	5 (Lvíčata, Hvězdičky, Šikulové, Žabky, Lišáci)
Kontakt:	+420 773 003 407
Zřizovatel:	obec Hnojník
Vydán dne:	1. 9. 2026

2. CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Školní družina, dále jen ŠD, je součástí Masarykovy Základní školy a mateřské školy Hnojník a ve dnech školního vyučování tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Není pokračováním školního vyučování, má svá specifika. Hlavním posláním školní družiny je rozvoj talentu, zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků a dohledu nad nimi. Realizuje tedy výchovnou, vzdělávací i zájmovou činnost mimo školní vyučování. Činnost ŠD je určena přednostně pro žáky 1. stupně ZŠ.

Školní družina je součástí ZŠ a nachází se v přízemí školy pod jídelnou, v kmenové třídě 4. B, 3. B a v podkrovní třídě (bývalý školní klub). Pro svou činnost využívá pět kmenových třídy, součástí jsou i prostory k rozvoji esteticko-výchovné činnosti a přípravě na vyučování.

Školní družina pro svou činnost využívá i další prostory školy (tělocvičny, tělovýchovný areál školy, keramickou dílnu, cvičnou kuchyňku, PC učebnu, knihovnu). Většina prostor je bezbariérově přístupná. V době všech prázdnin se činnost ŠD přerušuje.

V I. – IV. oddělení ŠD probíhá stravování žáků společně s vychovatelkami ve školní jídelně. Ve spolupráci se školní jídelnou je také zajištěn pro všechna oddělení pitný režim.

3. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN

Vzhledem k proměnlivosti organizační struktury školní družiny je časové rozvržení činností školní družiny zpracováváno na každý školní rok, tj. od září do června. Práce v jednotlivých oddělení školní družiny je přizpůsobena dané věkové kategorii žáků. Roční cyklus je průběžně doplňován a obměňován, kreativně reaguje na měnící se podmínky, propojuje a přesouvá témata. Po dobu podzimních, vánočních, pololetních a jarních prázdnin se po dohodě se zřizovatelem školy činnost ŠD přerušuje.

Školní družina nabízí žákům aktivní využití volného času v době před zahájením vyučování od 6:00 hod. do 7:30 hod. a po ukončení výuky od 11:30 hod. do 15:30 nebo 16:00 hod. Ranní činnosti jsou klidné a odpočinkové, probíhají spíše individuální formou. Odpoledne jsou do rámcového režimu ŠD doplňovány další zájmové činnosti, které umožňují žákům seberealizaci a rozvoj dovedností. Činnosti probíhají organizovaně či spontánně ve skupinách nebo individuálně.

4. KONKRÉTNÍ CÍLE ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Školní družina I. – IV. oddělení

- Umožnit žákům odpočinek a rekreaci, které odpovídají zdravotně hygienickým zásadám střídání práce a odpočinku a přispívají k odstranění únavy z předchozího školního vyučování.
- Probouzet v žákovi kladný přístup ke škole a ke vzdělávání, naučit jej rozlišovat čas práce, čas odpočinku a relaxace. Rozvíjet jeho vlastní přístup k získávání nových vědomostí

pro jeho osobní všeobecný rozhled, umožnit osvojení si strategie učení a motivovat pro celoživotní učení, podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů, pomáhat rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi.

- Výrazně motivovat k nabízené zájmové činnosti a rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech, naučit vztahu k vlastnoručně vytvořenému výkresu, výrobku či naučené písni, využívat dětské zvídavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací, zhodnotit svou činnost a uvědomit si sebe, svůj čas na práci, své chování a postoje.
- Respektovat individuální zvláštnosti u žáků. Rozvíjet nadání a talent žáků na základě vrozených předpokladů.
- Naučit žáka správným zásadám chování ke spolužákům a vrstevníkům
  - dbát na oslovování a zdravení, žádost o pomoc ve škole při práci, nevyvolávat konfliktní situace, rozvíjet pomoc starších žáků k mladším,
  - rozvíjet samostatné řešení problému, vytvoření postoje k problému, rozvíjet kamarádství, rozpoznávat lidi ve třídě, skupině, družině,
  - vést komunikaci,
  - rozvíjet schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých,
  - vést k toleranci ke spolužákům jiné kultury, bez předsudků ke společenským vrstvám a majetku.
- Naučit žáka správnému chování k pedagogům, občanům obce a ostatním dospělým
  - dbát na oslovování a zdravení, rozpoznávat rozdíl od zdravení žáků a dospělých, učit se žádat o pomoc,
  - oslovování a etika při jednání s příchozími do školy,
  - prevence před vlastním ohrožením, využití preventivního programu formou socializačních her,
  - vést k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a hodnotám,
  - vytvářet potřebu projevu pozitivních citů, rozvíjet vnímavost a citové vztahy k lidem.
- Vést žáka aktivně ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a přírodě
  - učit žáky aktivně chránit zdraví a být za ně zodpovědný,
  - účastnit se školního programu v oblasti environmentální výchovy,
  - vysvětlovat neznámé či nepochopené pojmy,
  - využívat akcí preventivního programu,

- uskutečňovat a podporovat vycházky do okolí, hledání zdravého prostředí pro živočichy a rostliny.

4.2 Školní družina V. oddělení

Zájmové vzdělávání probíhá především vlastní činností žáků, jejich interakcí s okolím a získávanou vlastní zkušeností. Vše je založeno na přímých zážitcích z činnosti, vycházející částečně z individuální volby, dětské zvídavosti, potřeby zaměstnávat se, bavit se a komunikovat. Činnostmi a hrou rozvíjíme tvořivé myšlení, logické uvažování a řešení problémů, paměť, tvůrčí schopnosti, estetické vnímání, zručnost, dovednost.

Zabezpečujeme také dostatek pohybu sportovními a rekreačními hrami a soutěžemi.

Četbou a poslechem rozvíjíme soustředění a vnímání, písněmi, říkankami a vyprávěním cítění a osobitý projev. Výchovou k uvědomělé sebekázni předcházíme ohrožení zdraví svého i ostatních. Vedeme žáky k účinné a otevřené komunikaci, odstraňujeme strach z neúspěchu, radujeme se z dosažených výsledků svých i druhých, učíme se respektu. Oceňujeme kreativitu žáka, hodnotíme žáka i kolektiv. Připravujeme žáky, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti. Rozvíjíme vnímavost a citlivost k lidem, prostředí a přírodě. Vedeme je k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, kulturám a duchovním hodnotám. Učíme žáky žít s ostatními.

Dodržujeme životosprávu, hygienu, vnitřní řád ŠD, školní řád a pokyny ředitele školy.

Školní družina připravuje žáky pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit je vybavuje žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji.

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Veškeré činnosti školní družiny jsou založeny na hrách, které přinášejí dětem nové informace, znalosti, dovednosti a zážitky. Z důvodu vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí se také využívá forma individuální práce. Otevřená nabídka spontánních činností je základem neformální kamarádské komunikace.

5.1 Školní družina I. – IV. oddělení

Pravidelná činnost – je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělávání v oblasti, které vyplívají z měsíčních a týdenních plánu každého oddělení školní družiny:

- esteticko-výchovné (výtvarné a tvořivé techniky, ruční dílny a další tvůrčí činnosti – výsledné práce slouží k výzdobě školní družiny a školy, úklid pomůcek, účast na školních projektech),

- odpočinkové a relaxační (relaxace s hudbou, poslechová četba, stolní hry, zpívání, vyprávění, práce s knihami a časopisy, hry a soutěže),
- sportovní a pohybové aktivity (přírodovědné vycházky, využití tělovýchovného areálu školy),
- sebeobslužných činností a zdravého vývoje (rozvíjení hygienických návyků, udržování pořádku, prohlubování zdravé životosprávy),
- osobnostního rozvoje žáků a přípravy na vyučování (hry a aktivity na rozvoj logického myšlení, paměti, tvořivosti, sebepoznávací činnosti, relaxační techniky, didaktické hry, rozšiřování a prohlubování znalostí získaných ve školním vyučování, po domluvě s rodiči pomoc při vypracovávání domácích úkolů),
- prevence soc. patologických jevů, poradenská a informační činnost k různým oblastem zájmové činnosti.

Příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost – zahrnuje výchovnou, vzdělávací, zájmovou a rekreační činnost organizovanou nepravidelně podle potřeb dětí a možností ŠD. Není zahrnuta do standardní týdenní skladby činností. Činnosti, které se nekonají v sídle organizace, pořádá škola a ŠD (drakiáda, karneval, sportovní soutěže, pálení čarodějnic, kina, muzea, besedy a další). Pravidelné vycházky do okolí školy (pouze za příznivého počasí).

Nabídka spontánních aktivit – tyto činnosti jsou zahrnuty do denního režimu jednotlivých zájmových aktivit školní družiny (stolní hry, odpočinkové aktivity, povídání s kamarády, individuální hry a zájmy).

Ve všech činnostech je prostor věnován rozvoji nadaných žáků, žáků se specifickými potřebami a formám individuální práce. Mezi metody práce patří také rozhovory, dramatizace, komunitní kruhy.

5.2 Školní družina V. oddělení

Příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost:

- Oslavy tradičních svátků,
- sportovní dny,
- akce školy.

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost:

- je dána týdenní skladbou zaměstnání a představuje zejména organizované aktivity,
- individuální hry a zájmy,
- dokončení výrobků,
- poslech, četba, práce s časopisem, komunikace,
- úklid pomůcek, potřeb a osobních věcí,
- osobní hygiena, svačina, pitný režim,
- přírodovědné vycházky,

- účast na vyhlášených školních projektech.

Pobyty mimo místo působnosti zařízení:

- výlety,
- rekreačně-zdravotní soustředění,
- expedice.

Osvětová činnost:

- poskytování informací v oblasti prevence soc. patologických jevů (besedy, přednášky),
- poradenská a informační činnost k různým oblastem zájmové činnosti.

Individuální práce:

- rozvoj nadaných žáků a žáků se specifickými potřebami,
- organizování v zájmových útvarech.

Spontánní činnosti:

- ve školní družině jsou spontánní aktivity zahrnuty do denního režimu jednotlivých zájmových útvarů – např. hry, odpočinková činnost a klidové aktivity nebo aktivity při pobytu venku.

6. VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ OBSAH A KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Činností rámcového režimu školní družiny rozvíjíme osobnost žáků, snažíme se nenásilnou a zajímavou náplní těchto činností o doplňování znalostí a dovedností žáků.

6.1 Školní družina I. - IV. oddělení

Oblasti Školního vzdělávacího programu školní družiny jsou – Člověk a jeho svět, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Člověk, umění a kultura, příprava na vyučování.

Člověk a jeho svět

Oblastí se rozumí poznávání nejbližšího okolí, organizace družiny, orientace v prostoru a čase, zvyšování samostatnosti a soběstačnosti žáků. Děti sebe chápou jako příslušníky společnosti.

Sebeobslužné a společensky prospěšné činnosti:

- Péče o vlastní osobu a osobní věci. Udržování pořádku ve školních věcech, pomůckách, ale také hračkách a vybavení školní družiny.
- Pěstování hygienických návyků. Pravidelné mytí rukou, kultura stolování.
- Pomoc blízkým osobám. Umět poprosit, poděkovat, omluvit se, ale také umět pomoc nabídnout.

Člověk a zdraví

Získávání o povědomí zásad osobní hygieny, poučení o úrazech a nemocích, zdravotní prevenci, ošetření drobných poranění, znalost telefonních čísel, umět zavolat pomoc. Umět odstraňovat únavu z vyučování a volný čas trávit smysluplně, odpočívat, relaxovat.

Odpočinková činnost:

- Trávení volného času smysluplně – relaxační část ve školní družině – pohovka, koberec, čtení knih, prohlížení časopisů, povídání.
- Hry se zpěvem, či jednoduchou dramatizací.
- Pravidelné procházky a odpočinek na čerstvém vzduchu.
- Kolektivní či individuální hry – stavebnice, lego, stolní a karetní hry, puzzle.
- Volné malování a vyrábění.

Tělovýchovná a sportovní zájmová činnost:

- Všeobecný rozvoj pohybových schopností – závodivé hry v družstvech, hry s míčem, švihadlem.
- Pravidelné návštěvy školní tělocvičny a školního hřiště při příznivém počasí.
- Spolupráce s učiteli tělesné výchovy – opičí dráhy, sportovní hry a soutěže.
- V zimním období dovádění na sněhu – bobování, sáňkování, koulování.
- Hry v přírodě – házení šišek na terč, přenášení předmětu ve volném lesním terénu.

Rekreační činnost:

- Zajímavé besedy ve školní družině – hasiči, policisté, včelař, myslivec apod.
- Exkurze, výlety (Marlenka, myslivec, knihovna, hory).
- Besídky – vánoční besídky s rodiči, velikonoční dílničky.

Dopravní zájmová činnost:

- Poskytování základních znalostí o dopravních předpisech a pravidlech silničního provozu (chování chodců na chodníku, přecházení vozovky, chůze ve větší skupině).
- Znalost základních dopravních značek a dopravního silničního značení – hry a aktivity na školním dopravním hřišti.
- Utváření základních vědomostí, dovedností a návyků sebeochrany při silniční dopravě (vyprávění o bezpečnosti a příčinách dopravních nehod způsobených dětmi, chování v dopravních prostředcích).
- Moje kolo – můj dopravní prostředek (znalost pravidel při jízdě na kole po silnici, či chodníku, nutné vybavení cyklisty, vybavení jízdního kola, dopravní značení pro cyklisty).

Člověk a svět práce

Pracovně technická zájmová činnost:

- Zvládnutí vybraných základních technik a postupů při práci s různým výtvarným materiálem, návyky sebeobsluhy a zručnosti při manipulaci s drobným materiálem – procvičování jemné motoriky (výrobky z papíru, z přírodního materiálu, textilu, práce s plastelínou, origami apod.).

- Rozvoj jemné motoriky – při každodenních řízených činnostech, tematické vyrábění, návštěva keramické dílny – práce s hlínou, barvami.
- Rozšiřování pracovně technických vědomostí přiměřených věku a bezpečnosti – práce mých rodičů, až budu velký/á bude ze mě, poznávání tradičních řemesel (kovář, tesař, švadlena), ale také moderního zaměstnání (vizážista, kadeřník). Podpora zájmu dětí k práci, ruční práci. Podpora dokončit rozdělanou práci.

Finanční gramotnost:

- Znalost českých kovových a papírových bankovek.
- Základní znalost v oblasti zahraniční měny.
- Schopnost spočítat si finance – hry na obchod, monopoly.
- Získání povědomí o funkci bank, má peněženka, platební karta, umět spořit/ šetřit.
- Základní znalost pojmů půjčka, úvěr, hypotéka, investice, spoření.
- Složenka, internetové bankovnictví, faktura, účtenka.

Člověk a společnost

Osvojování zásad vhodného společenského chování, vzájemná úcta, prevence šikany, tolerance, komunikace, stolování.

Seznamování žáků s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti.

Výchovně vzdělávací činnost:

- Rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře.
- Poznávání kulturních tradic a snaha o jejich pokračování (Vánoce, Velikonoce, den matek).
- Tolerance k odlišným etnickým skupinám – poznávání a povídání o lidech žijících v jiném státě, jejich tradice a kultura.
- Místo, kde žijeme – organizace života v rodině, ve společnosti, ve škole.

Člověk a příroda

Pravidelné vycházky po okolí školy, do místního lesa i parku. Spolupráce s učiteli přírodovědných předmětů.

Přírodovědná zájmová činnost:

- Rozvíjet u žáků zájem o přírodu.
- Vést žáky k tomu, aby přírodu chránily, třídili odpad, chránili životní prostředí.
- Pozorování živé přírody při vycházkách a sledování proměn v závislosti na ročních obdobích.
- Sběr podzimních plodů (kaštany, žaludy, listy, šišky) s následnou výtvarnou činností z tohoto materiálu.
- Význam lesů pro člověka, práce na zahradě a na polích.

- Starost o zvěř v lese (beseda s myslivcem).
- Péče o pokojové rostliny ve třídě, v družině i doma.

Člověk, umění a kultura

Oblast směřující k rozvoji výtvarného myšlení a představivosti, rozvoji tvůrčích schopností a zvládnutí základních výtvarných technik.

Esteticko-výchovné činnosti

Výtvarná zájmová činnost:

- Možnost vyzkoušet práci se širokou škálou výtvarných pomůcek a materiálů.
- Naleznutí techniky, kterou žák umí ovládat, a ve které vyniká.
- Využití kombinovaných technik při tvorbě jednoho výrobku/ výkresu.
- Venkovní výtvarná činnost – malování křídami na zem.
- Práce s přírodním materiálem.

Hudební zájmová činnost:

- Možnost vyzkoušet si hudební doprovod k jednoduchým písničkám – dřívka, triangl, činely, štěrchátka apod.
- Nácvik a zpěv nových písní spojených s daným ročním obdobím, nebo aktuální tématem školní družiny.
- Rytmické dovednosti – vytleskávání, bouchání předměty – pet lahve, klacíky, papuče.

Literárně dramatická zájmová činnost:

- Aktivní spolupráce se školní knihovnou a školní knihovnicí.
- Dramatizace jednoduchých známých pohádek – umět se projevit, umět se zapojit, uvolnit se, zahrát danou roli v pohádce.
- Tvoření rekvizit a pomůcek k dramatizaci, umět improvizovat.
- Učení jednoduchých básniček k aktuálnímu tématu.

Příprava na vyučování

V rámci řízené činnosti ve školní družině si žáci prohlubují znalosti z vyučování v konkrétních činnostech. Dětem je umožněno vypracování si domácích úkolů po domluvě zákonného zástupce s vychovatelkou. Děti mají přístup k nejrůznějším zábavným pracovním listům spojených s aktuálním časem – jaro, léto, podzim, zima, ale také učivem – hodiny, barvy, dny v týdnu, měsíce, rodokmen, matematické i mluvnické znalosti apod. K prohlubování znalostí žáci mohou využívat interaktivní tabuli, encyklopedie a časopisy umístěné ve školní družině.

V rámci činností mají žáci možnost si učivo opakovat, formou hry lépe pochopit a zapamatovat si jej.

Děti jsou vedeny k plnění školních povinností, péči o své sešity a učebnice, o pouzdro a ostrouhané pastelky, správné přípravě aktovky do školy.

Klíčové kompetence

Propojení vzdělávacích obsahů oborů přispívá ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňuje proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. V rámci pedagogického procesu ve ŠD se prioritně zaměřujeme na rozvoj následujících klíčových kompetencí:

Kompetence k naplnění volného času

- rozvoj schopnosti aktivního využití volného času,
- vybírání si přiměřených aktivit ke kompenzaci stresu,
- vytváření návyků pro udržení zdravého životního stylu,
- plánování, organizace a řízení vlastního volného času,
- seberealizace.

Občanská kompetence

- respekt k druhým, respekt k odlišnostem osobním, kulturním, náboženským a dalším,
- pomoc v tísni,
- odolávání nátlaku druhých i větší skupiny v situacích, se kterými nesouhlasí,
- odolávání psychickému nátlaku, vyhodnocení situace,
- odpovědné jednání – samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i veřejném,
- dodržování zákonů, respektování práv a povinností svých i druhých,
- jednání se zásadami společenského chování,
- uvědomění si hodnoty majetku svého i jiných osob,
- pochopení a vnímání tradice, historie, kultury, významu životního prostředí pro člověka,
- zabezpečení ochrany zdraví.

Sociální a interpersonální kompetence

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat výsledky své práce,
- odpovědný přístup, samostatné rozhodování, projevy citlivosti a ohleduplnosti,
- stanovovat si cíle a priority, pocit sebeuspokojení a sebeúcty,
- využívat zkušenosti jiných lidí, spolupráce ve skupinách, přijímání kompromisu,
- vyjadřovat své názory, přijímat hodnocení svého jednání, přijímat kritiku, spolupracovat při řešení problémů,
- vstřícné mezilidské vztahy, tolerance k odlišnostem, solidárnost,
- respektování dohodnutých pravidel, umět jednat s dospělými i vrstevníky,
- zvládání svých emocí a sebereflexe,
- upevnění hygienických návyků.

Komunikativní kompetence

- umět se souvisle vyjádřit mluveným slovem, vhodně se prezentovat, užívat mimoslovní komunikace, rozvíjet slovní zásobu, používat kultivovaný projev,
- nebát se vyjádřit svůj názor, argumentovat vhodným způsobem, obhajovat své názory,
- naslouchat názorům druhých, respektovat je, řešit konflikty,
- vedení dialogu, schopnost kompromisu,

- využívat všech informačních a komunikačních prostředků, pracovat s informacemi.

Kompetence k řešení problémů

- dokázat samostatně řešit problém nebo požádat o pomoc druhého,
- nést odpovědnost za své chování a rozhodnutí, objektivně hodnotit své jednání,
- nenechat se odradit případným nezdarem a hledat další řešení,
- všímat si problémů druhých, umět nabídnout řešení a pomoc,
- umět vyhledat informace k řešení problémů,
- využívat získaných znalostí, vědomostí, zkušeností a dovedností,
- chápat, že vyhýbání se problému, není řešení,
- hledat různé způsoby řešení,
- učit se pravdomluvnosti, iniciativě, kreativitě, spontánnosti.

Kompetence pracovní a k učení

- používat bezpečně pracovní pomůcky a vybavení,
- udržovat pořádek ve svých věcech a na pracovním místě,
- schopnost pracovat podle instrukcí a návodů,
- vážit si práce své i ostatních,
- efektivní učení, dokončení započaté práce, kritické zhodnocení práce své i druhých,
- získávání vědomostí, hledání informací a souvislostí, kladení otázek,
- uplatnění získaných poznatků v praktických situacích,
- nabízet své dovednosti a výsledky své práce jiným,
- pracovním přístupem chránit zdraví své i druhých, ohleduplnost k lidem kolem sebe a přírodě.

6.2 Školní družina V. oddělení

Obsahem zájmového vzdělávání ve školní družiny IV. oddělení je smysluplné naplnění volného času žáků. Činnost školní družiny se uskutečňuje především formami zájmového vzdělávání. Kromě toho také různými formami odpočinkových, rekreačních a spontánních činností a přípravou na vyučování.

Vzdělávací oblasti:

Člověk a jeho svět

- prohlubovat lásku k přírodě, využití přírodních materiálů, ochrana přírody a přírodních zdrojů, přírodovědné hry a soutěže, dopravní výchova.

Místo, kde žijeme

- organizace života v rodině, ve společnosti, ve škole.

Lidé kolem nás

- tolerance k odlišným etnickým skupinám – poznávání a povídání o lidech žijících v jiném státě, jejich tradice a kultura.

Člověk a příroda

- Význam lesů pro člověka, práce na zahradě a na polích.
- Péče o pokojové rostliny ve třídě, ale i doma.
- Péče o přírodu jako takovou, správné třídění odpadu, škodlivost černých skládek.
- Den Země – zapojení do školních aktivit.
- Pozorování živé přírody při vycházkách a sledování proměn v závislosti na ročních obdobích.
- Výtvarná práce s přírodním materiálem, recyklace.

Člověk a jeho zdraví

- Zdravý životní styl včetně stravování, radostný pocit z pohybu, kondiční a duševní pohoda.
- Pravidelné návštěvy školní tělocvičny a venkovního školního hřiště.
- Pravidelné vycházky a odpočinek na čerstvém vzduchu.
- Dopravní zájmová činnost – bezpečně v dopravních situacích, znalost dopravních značek a silničního značení, hry a aktivity na školním dopravním hřišti, moje kolo – můj dopravní prostředek.

Člověk a svět práce

- Zvládnutí vybraných základních technik a postupů při práci s různým výtvarným materiálem, návyky sebeobsluhy a zručnosti při manipulaci s drobným materiálem – procvičování jemné motoriky.
- Rozšiřování pracovně technických vědomostí přiměřených věku a bezpečnosti. Poznávání tradičních i moderních řemesel a zaměstnání.
- Finanční gramotnost – znalost české koruny i zahraniční měny, znalost pojmů banka, kreditní karta, hypotéka úvěr, půjčka apod.

Umění a kultura

- Rozvoj pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respekt ke kulturní rozmanitosti.
- Probouzet zájem o umění, hudební a pěvecké aktivity.
- Aktivní spolupráce se školní knihovnou a školní knihovnicí.

Příprava na vyučování

- V rámci některých řízených činností ve školním klubu si žáci prohlubují znalosti z vyučování. Dětem je umožněno vypracování si domácích úkolů. Žáci mají přístup k nejrůznějším pracovním listům, které jim mohou pomoci k lepšímu pochopení probíraného učiva. K prohlubování znalostí mohou využít encyklopedie, časopisy a počítač umístěný ve školním klubu.

Propojení vzdělávacích obsahů oborů přispívá ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňuje proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Klíčové kompetence

Kompetence k naplnění volného času

- žáci si rozvíjí schopnost aktivního využití volného času,
- vybírají si přiměřené aktivity ke kompenzaci stresu,
- vytvářejí si návyky pro udržení zdravého životního stylu,
- plánují, organizují a řídí vlastní volný čas,
- rozvíjí vlastní zájmy a záliby,
- vede k seberealizaci.

Kompetence občanské

- odpovědné jednání – samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i veřejném,
- dodržování zákonů, respektování práva svého i druhých,
- jednání se zásadami společenského chování,
- respektování odlišnosti osobní, kulturní i náboženské,
- učení se svých práv, ale i povinností,
- chápání významu životního prostředí pro člověka, zabezpečení ochrany zdraví.

Kompetence sociální a interpersonální

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat výsledky své práce,
- odpovědný přístup, samostatné rozhodování, projevy citlivosti a ohleduplnosti,
- stanovovat si cíle a priority, pocit sebeuspokojení a sebeúcty,
- využívat zkušenosti jiných lidí, spolupráce ve skupinách, přijímání kompromisu,
- přijímat hodnocení svých výsledků, přijímat kritiku, nést důsledky svého jednání,
- vstřícné mezilidské vztahy, tolerance k odlišnostem mezi lidmi, solidárnost,
- respektování dohodnutých pravidel.

Kompetence komunikativní

- slovní a mluvené projevy, vhodně se prezentovat, užívat i mimoslovní komunikace, gesta,
- rozvoj slovní zásoby, kultivovaný projev,
- aktivní účast v diskusích, formulace a obhajoba svých názorů,
- naslouchání druhým, řešení konfliktů,
- zásada respektovat druhé a sám být druhými respektován,
- využití všech informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence k řešení problémů

- nese odpovědnost za své chování, objektivně hodnotí své jednání,

- volí prostředky a způsoby/pomůcky a studijní literaturu vhodnou pro splnění jednotlivých aktivit,
- využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve, hledání různých způsobů řešení, ověřování,
- pochopení, že vyhýbání se problému není řešení,
- nenechat se odradit případným nezdarem a hledat další řešení,
- učí se pravdomluvnosti, iniciativě, kreativitě, spontánnosti.

Kompetence k učení

- dokončení započaté práce,
- efektivní učení, kritické zhodnocení,
- kladení otázek, hledání souvislostí,
- získávání vědomostí, hledání informací,
- uplatnění získaných poznatků v praktických situacích,
- vedení k sebehodnocení, sebeúctě, seberealizaci a sebekontrole.

Konkrétní podoba obsahu vzdělávání je rozpracována v jednotlivých zájmových útvarech pro daný školní rok.

7. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Školní družina respektuje individualitu každého žáka, vytváří přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj, ve školní družině je prostor pro integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Integrace těchto dětí probíhá individuální formou, tj. začlenění jednoho nebo více dětí do jednotlivých zájmových útvarů a aktivit. V oblasti organizační je věnována pozornost i spolupráci se zákonnými zástupci účastníka zájmového vzdělávání, je postupováno v souladu s doporučeními odborných lékařů a školských poradenských zařízení. Školní družina spolupracuje s výchovným poradcem, asistenty pedagoga a společně se podílí na přípravě dílčích činností pro tyto žáky.

Mimořádně nadaní žáci – činnosti směřující k vyzdvihnutí a rozvoji jejich talentu při různých činnostech, podpora při rozvoji jejich talentu, poskytnutí prostředků a prostoru pro vlastní seberealizaci.

Žáci se speciálními poruchami učení – vychovatelka spolupracuje s rodiči a školou, uplatňuje individuální přístup k žákovi, pomáhá žákovi při činnostech, vede ostatní spolužáky k tomu, aby uměli pomoci svému kamarádovi.

8. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Zájmové činnosti ŠD mají nízkoprahový charakter, tj. jsou otevřené všem zájemcům, účast v aktivitách je založena na dobrovolnosti. Činnost ŠD je určena přednostně pro žáky 1. stupně, ale účastníkem může být i žák 2. stupně základní školy. Do jednoho oddělení školní družiny může být zapsáno maximálně 30 žáků.

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Pro přijetí musí žáci odevzdat řádně vyplněný zápisní lístek, jehož součástí je rozsah docházky žáka a způsob odchodu žáka ze ŠD. Zápisní lístek je k vyzvednutí pouze u vychovatelek školní družiny, či ke stažení na webových stránkách školy. Na přijaté žáky se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání. Přihláška je platným dokumentem ŠD.

Docházka do ŠD je pro přihlášené žáky povinná. Pobyt žáka ve školní družině je zaznamenáván v třídní knize. Omluvu nepřítomnosti žáka ve ŠD, odchylky od docházky žáka, odchod žáka s jinou osobou nebo v jinou dobu, než je uvedeno v zápisním lístku, sdělí rodiče vychovatelkám elektronicky e-mailem na adresu vychovatelky daného oddělení, nebo SMS zprávou výhradně z telefonního mobilu zákonného zástupce, a to nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka.

Odhlašování žáků ze ŠD během školního roku lze provést na základě písemných žádostí zákonných zástupců žáka. Jestliže žák vážným způsobem poruší řád ŠD či ohrozí zdraví své nebo ostatních dětí, může ředitel školy po předchozím projednání se zákonnými zástupci rozhodnout o jeho vyloučení.

Dočasné umístění dítěte ve školní družině, které není přihlášeno k pravidelné docházce, je možné pouze po domluvě s vychovatelkou. Činností školní družiny se mohou zúčastňovat i žáci nezařazení do ŠD, pokud se této činnosti neúčastní plný počet žáků stanovený pro skupinu. Tato činnost může být nabízena za úplatu.

Postup vychovatelky při nevyzvednutí žáka zákonným zástupcem je zakotven ve Vnitřním řádu školní družiny.

9. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

Činnost ŠD probíhá v předem určených prostorech školy, které splňují požadavky na prostředí stanovené vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Jedná se zejména o bezpečnost, snadné udržování pořádku a čistoty, dostatek prostoru, přiměřené vybavení odpovídajícím nábytkem a dalším zařízením. Využívány jsou také tělocvičny a tělovýchovný areál školy, k dispozici je počítačová učebna, knihovna, studovna, odborné učebny (učebna výtvarné výchovy, učebna vaření, keramická dílna). Každé oddělení je vybaveno kobercem sloužícím k odpočinkovým činnostem, hračkami, stolními hrami, počítačem a tabulí. K zájmovým činnostem jsou oddělení dostatečně vybavena

výtvarnými pomůckami. Nové hračky se zakupují dle finančních možností školní družiny, zpravidla během Vánoc.

Prostory ŠD splňují estetická kritéria, přihlášení žáci se na výzdobě přímo podílí. Výzdoba je obměňována a sleduje práci žáků v ročních obdobích. Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s tímto majetkem. Čistotu a údržbu zajišťují správní zaměstnanci školy.

10. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

Vychovatelky jsou iniciátorem a průvodcem při činnostech, které motivují, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Probouzejí v žácích aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť dívat se kolem sebe a podněty vnímat.

Vychovatelky během celého pedagogického působení podporují všeobecný rozvoj žáků ve všech složkách jeho vývoje, spolupracují s učiteli a dalšími odborníky.

Vychovatelky splňují předpoklady pro výkon činnosti vychovatelek a jsou podřízeni vedoucí vychovatelce.

Profil vychovatelek ve ŠD:

- umí vytvořit příznivé sociální klima, umí efektivně jednat s účastníky činnosti,
- mají organizační schopnosti, dokážou získat žáky ke spolupráci pro svůj program,
- využívají širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku účastníků,
- jsou kreativní,
- mají právní vědomí,
- znají bezpečnostní předpisy pro práci ve volnočasových aktivitách.

Vychovatelky pravidelně absolvují odborná školení. Odborné zaměření je prohlubováno v akreditovaných kurzech, seminářích a samostudiem.

11. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Školní družina je součástí Masarykovy Základní a mateřské školy Hnojník, která je příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je obec Hnojník. Za pobyt ve školní družině je vybírána úplata. O výši úplaty rozhoduje ředitel po dohodě se zřizovatelem. Takto získané finanční prostředky slouží k provozu školní družiny, k zajištění pomůcek pro její činnost, materiál, výtvarné a jiné potřeby sloužící k rozvoji zájmové činnosti žáků. Pokud za dítě není uhrazena úplata, ředitel školy může rozhodnout o vyloučení žáka ze školní družiny. V odůvodněných případech může ředitel výši úplaty snížit nebo od úplaty osvobodit.

12. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví je jednou ze základních povinností školského zařízení. Otázky bezpečnosti jsou stanoveny školním řádem, vnitřním řádem ŠD. Zařízení ŠD zjišťuje a vyhodnocuje možná rizika vyplývající z činnosti při různých formách zájmového vzdělávání v různém prostředí a přijímá opatření k prevenci rizik. Je zjišťována nejen bezpečnost fyzická, ale také sociální a emocionální.

Pro činnost ŠD platí stejná ustanovení o BOZ jako v době vyučování. Pokud ŠD využívá pro svoji činnost odborné učebny (tělocvičny, učebna vaření, keramická dílna, knihovna), řídí se příslušnými řády pro tyto pracovny. Žáci přihlášení do ŠD jsou na začátku školního roku poučeni o BOZ a záznam o poučení je uveden v přehledu výchovně vzdělávací práce.

Bezpečnému působení v rámci ŠD napomáhá:

- neustálý dozor vychovatelek, výchova ke zdravému životnímu stylu, vytváření pohody prostředí, respekt k potřebám jedince,
- vhodná struktura činnosti vedoucí k vyváženému stavu tělesné, duševní a sociální pohody,
- zdravé prostředí užívaných prostor (vhodné vybavení, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, hygienické vybavení),
- bezpečné pomůcky, seznámení se správnými způsoby používání nástrojů a různých předmětů,
- ochrana účastníků před úrazy,
- dostupnost prostředků první pomoci, kontakt na lékaře, seznámení s postupem při úrazu nebo v případě požárů,
- věková přiměřenost činností,
- zajištění bezpečnosti a ochrany žáků před soc. patologickými jevy, před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,
- seznámení žáků s možnými riziky pohybu ve škole i mimo ni a možnými následky různých činností,
- poučení o zásadách správného chování nejen ve škole, ale také na veřejnosti a na komunikacích, poučení o chování v době prázdnin.

13. DOKUMENTY ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní vzdělávací program je k dispozici u vychovatelek. Je veřejný, nahlížet do něj může každý a pořizovat si z něj opisy a výpisy. Za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii.

Ve školní družině se dále vede tato dokumentace:

- vnitřní řád školní družiny,
- zápisní lístky do ŠD, jejich součástí je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka ze školní družiny,

- přehled výchovně vzdělávací práce ŠD, včetně docházky dětí,
- elektronická třídní kniha,
- celoroční plán školní družiny,
- měsíční plány školní družiny.

Masarykova Základní škola
a mateřská škola Hnojník 120,
okres Frýdek-Místek
příspěvková organizace
IČ: 75026708 DIČ: CZ75026708

V Hnojníku 1. 9. 2026

.....

Mgr. Adam Gallus

ředitel školy